

סו/ו/3

צוואה ה'

במקרה שאפנינו ישנם 2 תנאי ביצוי אגב. תוכנית האובדנות: תנאי שיהיה ותנאי ביצוי פגמוה תנאי שוק. אפיכך ביום פועקת האובדנות יש לגזור את השווי ההפוך של האובדנות מחמת שקלו הסבירות אפיה התנאי הביצוי המפועם תנאי שוק ותקיים, אנא גב' ארבינו בהשבע את הסבירות אפיה תנאי השירות יתקיים. אכן המחיר האלוטל של האובדנה נטו א-גונו יהיה 6 שח.

תקופת ההבטחה הצפויה של האובדנות במקרה הול הוא 3 שנים ופא אלו תשובה אם אנא מחיר היצ של המניה יושם אפיה תוש התקופה או אחרת. הסיבה אפך היא שהשווי ההפוך של האובדנה ב-12.11.14 לשקל את תקופת ההבטחה. כמו כן במהלך תקופת ההבטחה (14.12.13) ניתן יהיה אטעת את הצב. אטעין גב' האובדנות אשר צפויות אהבש במחיר ההבטחה כפונקציה של תנאי השירות. באוגי כפונקציה של מצבת המעשים.

אמרת כאת, אלו ניתן אטעית אנא גמפר האובדנות אשר צפויות אהבש במחיר ההבטחה כפונקציה של תנאי הביצוי המפועם תנאי שוק, באוגי של מחיר המניה. אפיכך, התנאי אפיו מחיר היצ של המניה פושם רק ב-15.12.13 הוא אלו האלוטל.

שנת 2012

סה"כ הוצ' שכר : $\frac{1}{3} (5-2) \cdot 20,000 \cdot 6 = 120,000$

ח. הוצ' שכר < 120K
צ. קיין פתך

שנת 2013

סה"כ הוצ' שכר $\frac{2}{3} (5-2) \cdot 20,000 \cdot 6 = 240,000$

240,000	31.12.13	צו ילום נכח
120,000	31.12.13	רלום נכח
<u>120,000</u>		

ח. הוצ' שכר < 120K
צ. קיין פתך

שנת 2014

נכח-14.12.13 אין ארבינו בהשבע את הצפי אטעין מצבת גרשים היא ל-15.1.15, שכן תקופת ההבטחה הסתיימה.

$$(5-1) \cdot 20,000 \cdot 6 = 480,000$$

סוף ציבור / היות רשם

$$240,000$$

רשם

$$240,000$$

ה. הוצ' שכר < 240k
פ. קרן הפנ

שנת 2015

בשנת 2015 אכן חישוב של הוצ' במספרים, שמתן תקופת ההבטחה כבר הסתיימה. כאילו
העובדה כי המשל נשלח ערב בשנת 2015 היא רלוואנטית מאחר והמשל עמד בתקופת ההבטחה
כפי שנוצרה ביום העדוקה.

$$3 \cdot 20k \cdot 6 = 360,000$$

ה. קרן הפנ <
פ. תקבולים עם אופציות

בפני העצמי תיוותר קרן הפנ בסך 120,000

נדרש ב'

פתשובה לא תשולם מאחר ואילו ניתן לחזור ולשל את הוצ' השכר מאחר והעדוק האופציות
הייתה כפופה לתנאי ביטול אשר מהווה תנאי שוק. פסיבה אכן היא שלפסיבות אפיה לא תהיה גמישה
במידה לא מחיר הגיעה נלקחה בחשבון כבר באותה העדוקה ונותר בהשמת הגזית השלישית ההפך של
האופציות. סוף ציבור 23 אכן קובע כי קרן הפנ (במקרה שלפנ 480k) או תלויה
ותשאר בהשמת הפנ העצמי של החברה.

נדרש ג'

האיפול בשנת 2012 או לתורה.

שנת 2013

$$2/3 (5-1) 20,000 \cdot 6 = 320,000$$

צי רשום נכס / 31.12.13

$$120,000$$

רשום

$$200,000$$

ה. הוצ' שכר < 200k
פ. קרן הפנ

$$(5-1) \cdot 20k \cdot 6$$

$$480,000$$

מה הוצ' שכר אל תקופת ההבטחה 3 שנים

$$360,000$$

סוף רישום חד 31.12.13

$$120,000$$

הוצ' ששייכות / שנת 2014

ה. הוצ' שכר אדמיניסטרציה < 160K
ג. קנין קטן

ה. קנין קטן < 480,000
ג. תקבולים מה צוואה וכו'

שנת 2014

ה. הוצ' שכר אדמיניסטרציה < 160K
ג. הוצ' שכר אדמיניסטרציה

8. שינויים בתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים כולל ביטולם וסילוקם:

הכללים שיפורטו להלן מתייחסים לסוגיות הבאות:

א. סעיף 27 לתקן – שינויים שהחברה וצד ג' (עובדים או במקרים נדירים ספקים עפ"י העניין) מבצעים בתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים במהלך תקופת ההבשלה או אחר תקופת ההבשלה כלומר לאחר שהמכשירים ההוניים כבר הונפקו.

ב. סעיף 28 לתקן – ביטול או סילוק של המכשירים ההוניים שהוענקו בעבר לצד ג' (עובדים או במקרים נדירים ספקים עפ"י העניין) במהלך תקופת ההבשלה.

סעיף 27 לתקן – שינויים בתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים:

לעתים לאחר מועד ההענקה חלה ירידה חדה במחיר המניה של החברה דבר שפוגע כלכלית בעובדים השותפים לתוכנית התגמול.

לדוגמא יתכן שאופציות שהוענקו לעובדים הפכו להיות אופציות מחוץ לכסף בעקבות הירידה במחיר המניות של החברה, דהיינו אופציות שגם אם בסופו של דבר הן יבשילו, אזי לעובדים לא תהיה כדאיות כלכלית לממשם.

לפיכך החברה שמעוניינת לתגמל את עובדיה ע"י הענקת מכשירים הוניים, ולא לספק להם מכשירים הוניים שלא גלומה בהם הטבה כלכלית, נאלצת לשנות את תנאי ההענקה המקוריים.

דוגמא:

ב-1.12.11 העניקה חברה למנכ"ל 10,000 אופציות בתנאי שישלים 3 שנות עבודה רצופות בחברה. מחיר המימוש (תוספת המימוש) של כל כתב אופציה עומד על 18 ש"ח. מחיר המניה של החברה בבורסה ביום ההענקה עמד על 30 ש"ח.

ב-31.12.12 צנח מחיר המניה של החברה ל-5 ש"ח.

לפיכך נכון ל-31.12.12 האופציות המוענקות הפכו לאופציות מחוץ לכסף, כך שגם אם תהיה עמידה בתנאי הביצועי והן יונפקו בפועל, אזי לא צפויה להיות כדאיות במימושם.

לכן החברה בהחלט יכולה לשנות את תנאי ההענקה המקוריים של האופציות, ולדוגמא להקטין את מחיר המימוש של האופציות, כך שהשווי ההוגן של האופציה נכון ל-31.12.12 יעלה.

כמו כן החברה יכולה להקטין את מחיר המימוש אבל מנגד להגדיל את תקופת ההבשלה של האופציות.

שינוי התנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים יגרור אחריו גם תהליך של תמחור מחדש של השווי ההוגן המתייחס לאופציות (Repricing).

לעתים עפ"י תנאי תוכנית התגמול ניתנת לחברה אפשרות לשנות את התנאים לפיהם המכשירים ההוניים הוענקו, ללא קשר לתנודות במחירי המניה של החברה. שינויים אלו לא בהכרח מטיבים עם עובדי החברה, אם כי העובדים לא יכולים להתנגד להם מאחר וכבר ביום ההענקה נקבע כי ניתנת לחברה אפשרות לשנות את תנאי ההבשלה.

דוגמא:

ב-1.12.11 העניקה חברה לכל אחד מעובדיה 20,000 אופציות תחת שני תנאי ההבשלה המצטברים הבאים:

א. העובדים ישלימו 3 שנות עבודה רצופות בחברה.

ב. הרווח השנתי הנקי של החברה יגדל במוצע בשיעור של 5% במשך תקופה של 3 שנים.

יחד עם זאת הוסכם בין הצדדים כי לחברה תהיה אפשרות לשנות את התנאי הביצועי המתייחס לגידול ברווח הנקי עד 31.12.12.

ב-31.12.12 ניצלה החברה את האפשרות הנ"ל, ושינתה את התנאי הביצועי הנ"ל לגידול ממוצע של 8% ברווח השנתי הנקי על פני תקופה של 3 שנים.

ברור כי במקרה הנ"ל שינוי התנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים פגע בעובדים ולא הטיב עימם. לפיכך השווי ההוגן של האופציות ירד.

גם במקרה הנ"ל תהליך השינוי של התנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים יגרור אחריו **תמחור מחדש** של השווי ההוגן המתייחס לאופציות.

יחד עם זאת יש לציין כי בדרך כלל מקובל ששינוי התנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים בא להטיב עם העובדים ולא לפגוע בהם.

להלן כללי הטיפול החשבונאי בתמחור מחדש של אופציות עקב שינוי בתנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים:

א. החברה תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו עפ"י השווי ההוגן של המכשירים ההוניים כפי שנמדדו ביום ההענקה. במלים אחרות החברה תמשיך לרשום הוצאות בדו"ח רווח והפסד "כאילו" לא התבצע תמחור מחדש של האופציות.

יחד עם זאת יצוין כי ניתן לשנות במקרה של תנאי ביצועי שאינם תנאי שוק את תקופת ההבשלה או את מספר המכשירים ההוניים בהתאם לעניין רק אם השינוי **מטיב** עם העובד.

לדוגמא אם תקופת ההבשלה המקורית צומצמה מ-4 שנים ל-3 שנים או יעד של מחזור מכירות הוקטן מ-10 מיליון ש"ח ל-7 מיליון ש"ח בלבד, אזי יש להתחשב בשינוי הנ"ל לעניין רישום הוצאות השכר בגין התוכנית המקורית.

לעומת זאת אם לדוגמא תקופת ההבשלה של התוכנית המקורית גדלה מ-3 שנים ל-4 שנים, אזי אין להתחשב בשינוי הנ"ל לעניין חישוב הוצאות השכר בגין התוכנית המקורית.

כמו כן אם בתוכנית המקורית שונה תנאי המהווה תנאי **שוק** כגון יעד של מחיר מניה, אזי אין להתחשב בשינוי הנ"ל, וזאת גם אם הוא הטיב עם העובד.

ב. **ביום השינוי** של התנאים לפיהם הוענקו המכשירים ההוניים (להלן יום השינוי) יש לתמחר מחדש את המכשירים ההוניים, על מנת להגיע ל**שווי ההוגן התוספתי** של השינוי באופן הבא:

XX	שווי הוגן של המכשירים ההוניים נכון ליום השינוי תחת התנאים החדשים
(XX)	שווי הוגן של המכשירים ההוניים נכון ליום השינוי תחת התנאים הישנים

(XX), XX	שווי הוגן תוספתי

תקופת ההבשלה
ד"ר יתיר אטיב
פס 31.12.12
אזי יש להתחשב בשינוי הנ"ל לעניין רישום הוצאות השכר בגין התוכנית המקורית.

ג. אם השווי ההוגן התוספתי הוא שלילי כלומר חלה הרעה בתנאי תוכנית התגמול מנקודת הראות של העובדים אזי אין להתייחס לשינוי זה, והוא לא ישפיע על רישום ההוצאות בספרי החברה.

ד. אם השווי ההוגן התוספתי הוא חיובי כלומר השינוי הטיב עם העובדים אזי יש לנהוג עפ"י הכללים הבאים:

1. אם השינוי התבצע במשך תקופת ההבשלה – יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי כהוצאה בספרי החברה על פני יתרת אורך תקופת ההבשלה.

2. אם השינוי התבצע לאחר תקופת ההבשלה, דהיינו לאחר שהאופציות כבר הונפקו – יש להכיר באופן מייד בשווי ההוגן התוספתי כהוצאה בספרי החברה.

יחד עם זאת אם השינוי התבצע לאחר תקופת ההבשלה תמורת הסכמה של העובד להשלים תקופת עבודה נוספת בחברה, אזי השווי ההוגן התוספתי ייפרס על פני תקופת ההבשלה הנוספת.

דוגמא א':

להלן נתונים על הענקת אופציות לעובדים שהתבצעה בחברה א' בע"מ:

1.1.12	מועד הענקה
60,000	מספר האופציות שהוענקו
1.1.19	תאריך הפקיעה של האופציות
3 שנים	תקופת הבשלה
50	מחיר מימוש של כל אופציה
20	שווי הוגן של כל אופציה במועד הענקה
50	מחיר מניה של החברה במועד הענקה

ב-1.1.13 עקב ירידה חדה במחיר המניה של החברה החליטה החברה לשנות את מחיר המימוש של האופציות לסכום של 20 ש"ח.

בכל תקופות החתך צופה החברה שכל העובדים ישלימו את תקופת ההבשלה הנדרשת.

בעקבות השינוי בתנאי האופציות התבצע ב-1.1.13 תמחור מחדש של השווי ההוגן של האופציות כדלקמן:

18	שווי הוגן של כל אופציה תחת מחיר המימוש החדש
5	שווי הוגן של כל אופציה תחת מחיר המימוש הישן

13	שווי הוגן תוספתי

נדרש:

1. הוצאות שכר עבודה לשנים 2012-2014.

2. כיצד משתנה התשובה אם שינוי תנאי האופציות התבצע ב-1.1.16.

פתרון:

נדרש 1:

הטיפול בשנת 2012:

$$1/3 * 60,000 * 20 = 400,000$$

הוצאות שכר

הטיפול בשנים 2013-2014:

הוצאות שכר בכל אחת מהשנים:

$$\begin{array}{l} 1/3 * 60,000 * 20 = 400,000 \text{ הפחתה ל-3 שנים !} \\ 1/2 * 60,000 * 13 = 390,000 \text{ הפחתה לשנתיים !!} \end{array}$$

בגין השווי ההוגן שנמדד ביום ההענקה
בגין השווי ההוגן התוספתי

$$\text{-----}$$
$$790,000$$

סה"כ

נדרש 2:

בשנים 2012-2014 הוצאות השכר השנתיות היו בסך של 400,000 ש"ח.

ב-1.1.16 החברה תרשום הוצאות שכר נוספות בסך של 780,000 ש"ח (13 * 60,000).

דוגמא ב':

להלן נתונים על הענקת אופציות לעובדים שהתבצעה בחברה א' בע"מ:

1.1.12	מועד הענקה
100,000	מספר האופציות שהוענקו
1.1.16	תאריך הפקיעה של האופציות
3 שנים	תקופת הבשלה
40	מחיר מימוש של כל אופציה
10	שווי הוגן של כל אופציה במועד ההענקה
30	מחיר מניה של החברה במועד ההענקה

ב-1.1.13 עקב ירידה חדה במחיר המניה של החברה החליטה החברה כי במידה ותנאי ההבשלה יתקיימו החברה תנפיק לעובדים בנוסף ל-100,000 האופציות גם 10,000 מניות, וזאת על מנת לפצות אותם על הירידה הצפויה בכדאיות הכלכלית של מימוש האופציות.

השווי ההוגן של כל מניה נכון ל-1.1.13 הוא 12 ש"ח.

בכל תקופות החתך צופה החברה שכל העובדים ישלימו את תקופת ההבשלה הנדרשת.

נדרש:

הוצאות שכר עבודה לשנים 2012-2014:

הטיפול בשנת 2012:

$$1/3 * 100,000 * 10 = 333,333$$

הוצאות שכר

הטיפול בשנים 2013-2014:

הוצאות שכר בכל אחת מהשנים:

$$\begin{aligned} 1/3 * 100,000 * 10 &= 333,333 \text{ הפחתה ל-3 שנים !} \\ 1/2 * 10,000 * 12 &= 60,000 \text{ הפחתה לשנתיים !!} \\ \hline &393,333 \end{aligned}$$

בגין השווי ההוגן שנמדד ביום ההענקה
בגין השווי ההוגן התוספתי הגלום בהנפקת המניות

סה"כ

דוגמא ג':

להלן נתונים על הענקת אופציות לעובדים שהתבצעה בחברה א' בע"מ:

1.1.12	מועד הענקה
80,000	מספר האופציות שהוענקו
1.1.19	תאריך הפקיעה של האופציות
3 שנים	תקופת הבשלה
70	מחיר מימוש של כל אופציה
20	שווי הוגן של כל אופציה במועד ההענקה
70	מחיר מניה של החברה במועד ההענקה

ב-1.1.13 עקב ירידה חדה במחיר המניה של החברה החליטה החברה לשנות את מחיר המימוש של האופציות לסכום של 40 ש"ח.

יחד עם זאת הוסכם עם העובדים כי תקופת הבשלה של האופציות תגדל מ-3 שנים ל-4 שנים.

בכל תקופות החתך צופה החברה שכל העובדים ישלימו את תקופת הבשלה הנדרשת.

בעקבות השינוי בתנאי האופציות התבצע תמחור מחדש ב-1.1.13 של השווי ההוגן של האופציות כדלקמן:

15	שווי הוגן של כל אופציה תחת מחיר המימוש החדש
8	שווי הוגן של כל אופציה תחת מחיר המימוש הישן

7	שווי הוגן תוספתי

נדרש:

1. הוצאות שכר עבודה לשנים 2012-2015.

2. כיצד משתנה התשובה לנדרש 1 אם תקופת הבשלה צומצמת לשנתיים בלבד.

פתרון:

הטיפול בשנת 2012:

$$1/3 * 80,000 * 20 = 533,333$$

הוצאות שכר

הטיפול בשנים 2013-2014:

הוצאות שכר בכל אחת מהשנים:

בגין השווי ההוגן שנמדד ביום ההענקה – אין להתחשב בהגדלת תקופת ההבשלה, שכן שינוי זה אינו מטיב עם העובד. לפיכך יש לפרוס את הוצאות השכר על פני תקופת ההבשלה המקורית דהיינו ל-3 שנים החל מ-1.1.12:

הוצאות שכר $1/3 * 80,000 * 20 = 533,333$

בגין השווי ההוגן התוספתי – יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי על פני יתרת תקופת ההבשלה מ-1.1.13 דהיינו לעוד 3 שנים:

הוצאות שכר $1/3 * 80,000 * 7 = 186,667$

סה"כ 720,000

הטיפול בשנת 2015:

הוצאות שכר בגין השווי ההוגן במועד ההענקה 0
הוצאות שכר בגין השווי ההוגן התוספתי $1/3 * 80,000 * 7 = 186,667$

186,667

נדרש 2:

הטיפול בשנת 2012:

הוצאות שכר $1/3 * 80,000 * 20 = 533,333$

הטיפול בשנת 2013:

בגין השווי ההוגן שנמדד ביום ההענקה – יש להתחשב בצמצום תקופת ההבשלה, שכן שינוי זה מטיב עם העובד. לפיכך יש לפרוס את הוצאות השכר על פני תקופת ההבשלה החדשה דהיינו לשנתיים החל מ-1.1.12:

צריך להיות רשום 31.12.13 $80,000 * 20 = 1,600,000$
רשום עד 31.12.12 (533,333)

הוצאות שכר 1,066,667

בגין השווי ההוגן התוספתי – יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי על פני יתרת תקופת ההבשלה מ-1.1.13 דהיינו לעוד שנה אחת:

סה"כ $80,000 * 7 = 560,000$

1,626,667

סעיף 28 לתקן – ביטול או סילוק של המכשירים ההוניים במהלך תקופת ההבשלה:

ישנם מקרים בהם במהלך תקופת ההבשלה החברה והעובדים מסכימים על ביטול תוכנית התגמול או על סילוקה באופן מיידי.

ביטול מתייחס למצב בו החברה והעובדים מבטלים את ההסכם ביניהם, ללא צורך בתשלום תמורה כלשהי ע"י החברה לעובדים בין הביטול הני"ל. ייתכן וכנגד הביטול החברה מציעה לעובדים תוכנית תגמול חדשה, אבל נושא זה יוסבר בעמוד הבא.

סילוק מתייחס למצב בו החברה משלמת מזומנים או מנפיקה באופן מיידי מכשירים הוניים לעובדים, וזאת כנגד הוויתור של העובדים על תוכנית התגמול.

יצוין כי הן בביטול והן בסילוק של תוכנית תגמול, אזי בסוף תהליך הסילוק או הביטול אין לחברה שום מחויבות לעובדים בגין תוכנית התגמול המקורית, וזאת בניגוד לסעיף 27 לתקן העוסק בשינוי התנאים של תוכנית התגמול המקורית אשר ממשיכה להיות בתוקף.

סעיף 28 לתקן קובע כי יש לטפל בביטול או סילוק של מכשירים הוניים במהלך תקופת ההבשלה באופן הבא:

א. החברה תטפל בביטול או בסילוק הני"ל בהאצת הבשלה, ולכן תכיר באופן מיידי בכל ההוצאה שהייתה צריכה להירשם במשך יתרת תקופת ההבשלה, אם תהליך הביטול או הסילוק לא היה מתבצע.

לדוגמא אם תוכנית של הענקת אופציות לעובדים בוטלה או סולקה ב-1.1.13, כאשר סכום הוצאות השכר שהיו אמורות להירשם מ-1.1.13 ועד סיום תקופת ההבשלה עומד על סך של 100,000 ש"ח, אזי החברה תרשום את ההוצאה באופן מיידי כדלקמן:

ה. הוצאות שכר 100,000
ז. קרן הון 100,000

ב. כאשר מתבצע תהליך של סילוק ע"י תשלום מזומנים או ע"י הנפקת מכשירים הוניים לעובדים, אזי יש למדוד ביום הסילוק את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המסולקים שכנגדם שולמו המזומנים או הונפקו המכשירים ההוניים, ולפעול תחת הכללים הבאים:

1. אם סכום המזומן ששולם או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהונפקו נמוך מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המסולקים ביום הסילוק – הסכום יקטין את ההון העצמי של החברה:

ה. קרן הון XX   או: ה. קרן הון XX
ז. מזומנים XX   ז. הון מניות ופרמיה / תקבולים ע"י אופציות XX

לכאורה ניתן לומר כי ההון העצמי לא השתנה אבל ההתייחסות לפעולה זו היא "כאילו" החברה רכשה את מכשיריה ההוניים במזומן, ומיד הנפיקה כנגד המזומנים מניות או אופציות.

1. ה. קרן הון   2. ה. מזומנים
ז. מזומנים   ז. הון מניות ופרמיה /
תקבולים ע"י אופציות

2. אם סכום המזומן ששולם או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהונפקו גבוה מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים המסולקים ביום הסילוק – סכום המזומן או המכשירים ההוניים המונפקים בגובה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המסולקים יופחת מההון העצמי, ותחלק העודף יוכר כהוצאה:

ת. קרן הון XX
 ז. מזומנים / הון מניות ופרמיה / תקבולים ע"ח אופציות XX

↓
 בגובה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים.

ח. הוצאות שכר
 ז. מזומנים / הון מניות ופרמיה / תקבולים ע"ח אופציות

הסיבה להקטנת ההון העצמי היא שהתקן קובע שתהליך הביטול ע"י תשלום מזומנים מבטא רכישה בחזרה של המכשירים ההוניים שהוענקו ע"י החברה, ולכן יטופל כהפחתת הון.

החלפת תוכניות תגמול:

לעתים במסגרת ההסכמה על ביטול הענקת מכשירים הוניים כאמור לעיל, החברה מעניקה לעובדים מכשירים הוניים חדשים (לשים לב – מוענקים ולא מונפקים!).

במלים אחרות החברה מעניקה לעובדים מכשירים הוניים חדשים עם תנאי הבשלה ותקופת הבשלה חדשים, וזאת כנגד המכשירים ההוניים המבוטלים.

למעשה מדובר בתהליך של החלפת המכשירים ההוניים הישנים במכשירים הוניים חדשים.

לדוגמא החלפת 100,000 אופציות ישנות ב-50,000 אופציות חדשות או החלפת 100,000 אופציות ישנות ב-10,000 מניות חדשות.

יש להדגיש כי במצב הנ"ל נותרה לחברה מחויבות לעובדים בגין ההענקה של המכשירים ההוניים החדשים.

במצבים הנ"ל יש להפריד את הטיפול החשבונאי לשני מצבים:

א. אם החברה רואה במכשירים ההוניים החדשים כמכשירים הוניים המחליפים את המכשירים ההוניים הישנים – החברה תטפל בהענקה של המכשירים ההוניים החדשים בהתאם להוראות סעיף 27 לתקן בשינויים המחויבים כדלקמן:

1. החברה תמשיך להכיר בשירותים שהתקבלו עפ"י השווי ההוגן של המכשירים ההוניים כפי שנמדדו ביום ההענקה. במלים אחרות החברה תמשיך לרשום הוצאות בדו"ח רווח והפסד "כאילו" לא התבצעה החלפה של מכשירים הוניים.

2. ביום ההחלפה של המכשירים ההוניים (להלן "יום ההחלפה") יש לתמחר מחדש את המכשירים ההוניים המוחלפים על מנת להגיע לשווי ההוגן התוספתי של ההחלפה באופן הבא:

XX	שווי הוגן של המכשירים ההוניים החדשים נכון ליום ההחלפה
XX	מזומנים ששולמו בעסקת ההחלפה לעובדים (אם ישנו בכלל תשלום של מזומנים)
(XX)	שווי הוגן של המכשירים ההוניים הישנים נכון ליום ההחלפה

(XX), XX	שווי הוגן תוספתי

3. אם השווי ההוגן התוספתי הוא **שלילי**, דהיינו חלה הרעה בתנאי תוכנית התגמול מנקודת הראות של העובדים, אזי אין להתייחס לשינוי זה, והוא לא ישפיע על רישום ההוצאות בספרי החברה.

4. אם השווי ההוגן התוספתי הוא **חיובי**, דהיינו השינוי הטיב עם העובדים, אזי יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי כהוצאה בספרי החברה על פני יתרת אורך תקופת ההבשלה.

5. אם שולם מזומן בעסקה ההחלפה – הסכום יופחת מההון העצמי, שכן "כאילו" החברה רכשה חלק ממכשיריה ההוניים בתזרה.

ב. אם החברה לא רואה במכשירים ההוניים החדשים כמכשירים המחליפים את המכשירים ההוניים הישנים היא תבצע את הטיפול החשבונאי הבא:

1. החברה תבצע האצת הבשלה למכשירים ההוניים הישנים, דהיינו תכיר באופן מיידי בכל ההוצאה שהייתה צריכה להירשם במשך יתרת תקופת ההבשלה, אם תהליך הביטול או הסילוק לא היה מתבצע.

2. החברה תתייחס להענקה של המכשירים ההוניים החדשים כמו אל הענקה חדשה לכל דבר.

דוגמא:

להלן נתונים על הענקת אופציות לעובדים שהתבצעה בחברה א' בע"מ:

מועד הענקה	1.1.12
מספר האופציות שהוענקו	30,000
תאריך הפקיעה של האופציות	1.1.2018
תקופת הבשלה	3 שנים
מחיר מימוש של כל אופציה	50
שווי הוגן של כל אופציה במועד הענקה	10
מחיר מניה של החברה במועד הענקה	60

ב-1.1.13 עקב ירידה חדה במחיר המניה של החברה הגיעה התברה להסדר עם העובדים כי תוכנית האופציות תבוטל.

כפיצוי על הביטול החברה תעניק לעובדים 20,000 אופציות חדשות, ותשלם להם סך של 20,000 ש"ח.

האופציות החדשות יבשילו ב-31.12.16.

החברה רואה באופציות החדשות כמחליפות את האופציות הישנות.

בכל תקופות החתך צופה החברה שכל העובדים ישלימו את תקופת ההבשלה הנדרשת.

בעקבות ההסדר המתואר לעיל התבצע ב-1.1.13 תמחור מחדש של השווי ההוגן של האופציות כדלקמן:

שווי הוגן של כל אופציה חדשה	8
שווי הוגן של כל אופציה ישנה	2

נדרש:

הוצאות שכר לשנים 2012-2013.

פתרון:

הטיפול בשנת 2012 :

$$1/3 * 30,000 * 10 = 100,000$$

הוצאות שכר

הטיפול בשנת 2013 :

1.1.13 – חישוב שווי הוגן תוספתי:

$20,000 * 8 = 160,000$	שווי הוגן של המכשירים ההוניים החדשים נכון ליום ההחלפה
20,000	מזומנים ששולמו בעסקת ההחלפה לעובדים
$30,000 * 2 = (60,000)$	שווי הוגן של המכשירים ההוניים הישנים נכון ליום ההחלפה

120,000	שווי הוגן תוספתי

הוצאות שכר לשנת 2013 :

בגין השווי ההוגן בתאריך ההענקה – אין להתחשב בהגדלת תקופת ההבשלה, שכן השינוי לא מטיב עם העובד:

$$1/3 * 30,000 * 10 = 100,000$$

הוצאות שכר

בגין השווי ההוגן התוספתי - יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי על פני תקופת ההבשלה הנדרשת החל מ-1.1.13 כלומר לעוד 4 שנים.

$$1/4 * 120,000 = 30,000$$

הוצאות שכר

$$130,000$$

הוצאות שכר

פקודות יומן בשנת 2013:

1. ח. הוצאות שכר 130,000
ז. קרן הון 130,000

2. ח. קרן הון 20,000 → הפחתת הון בגין תשלום המזומן
ז. מזומן 20,000

סעיף 29 לתקן – רכישה בחזרה של מכשירים הוניים שהבשילו:

אם בתאריך ההבשלה של המכשירים ההוניים החברה רכשה בחזרה מהעובדים את המכשירים ההוניים אותם היא אמורה להנפיק להם, אזי יש למדוד את השווי ההוגן של המכשירים ההוניים ביום הרכישה, ולפעול תחת הכללים הבאים:

א. אם סכום המזומן נמוך מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים הנייל – הסכום יקטין את ההון העצמי של החברה:

ח. קרן הון XX
ז. מזומנים XX

ב. אם סכום המזומן גבוה מהשווי ההוגן של המכשירים ההוניים הנ"ל – סכום המזומן בגובה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים יופחת ממהון העצמי, והחלק העודף יוכר כהוצאה.

ת. קרן הון XX
ז. מזומנים XX → בגובה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים הנ"ל.

ח. הוצאות שכר XX
ז. מזומנים XX

החברה משנה את התנאים של המכשירים ההוניים המוענקים

יש להמשיך ולהכיר בהוצאות שכר כפונקציה של השווי ההוגן כפי שנמדד ביום ההענקה

ניתן לשנות את תקופת ההבשלה או את מספר המכשירים ההוניים המונפקים אם התנאי הביצועי לא מהווה תנאי שוק, והשינוי מטיב עם העובדים.

יש למדוד את ההפרש בשווי ההוגן של המכשירים ההוניים תחת התנאים הישנים והחדשים נכון ליום השינוי כלומר לחשב את השווי ההוגן התוספתי של השינוי

שווי הוגן תוספתי שלילי   שווי הוגן תוספתי חיובי

יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי כהוצאה על פני תקופת ההבשלה. יחד עם זאת אם השינוי התבצע לאחר תקופת ההבשלה יש להכיר בהוצאה באופן מיידי או בפריסה לתקופת הבשלה הנוספת שסוכמה עם הצד שכנגד.

אין טיפול נוסף

החברה מבטלת או מסלקת את המכשירים ההוניים המוענקים

יש לטפל בביטול או בסילוק כהאצת הבשלה כלומר להכיר באופן מיידי בכל הוצאות השכר המתייחסות למכשירים ההוניים המבוטלים

אם שולמו מזומנים או הונפקו מכשירים הוניים חדשים בעת הסילוק

יש למדוד את השווי ההוגן של המכשירים המסולקים

אם המזומנים ששולמו ו/או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המונפקים גבוה מהשווי ההוגן של המכשירים המסולקים

אם המזומנים ששולמו ו/או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המונפקים נמוך מהשווי ההוגן של המכשירים המסולקים

סכום המזומן ששולם ו/או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המונפקים בגובה השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המסולקים יקוץ מההון העצמי (הפחתת הון), והיתרה תוכר כהוצאה כנגד מזומנים או כנגד ההון העצמי עפ"י העניין

סכום המזומן ששולם ו/או השווי ההוגן של המכשירים ההוניים המונפקים יקוץ מההון העצמי (הפחתת הון)

אם החברה מתליפה את המכשירים ההוניים המוענקים במכשירים הוניים חדשים

אם החברה לא רואה במכשירים ההוניים החדשים כמחליפים את המכשירים ההוניים הישנים

אם החברה רואה במכשירים ההוניים החדשים כמחליפים את המכשירים ההוניים הישנים

החברה תבצע האצת הבשלה למכשירים ההוניים הישנים, דהיינו תכיר באופן מיידי בכל ההוצאה שהייתה צריכה להירשם במשך יתרת תקופת ההבשלה אם תהליך הביטול לא היה מתבצע

יש להמשיך ולהכיר הוצאות שכר כפונקציה של השווי ההוגן של המכשירים ההוניים הישנים כפי שנמדד ביום ההענקה. יש להתחשב בשינויים בתנאי הבשלה שאינם תנאי שוק אם הם מטיבים עם הצד שכנגד

החברה תתייחס למכשירים ההוניים החדשים כאל תוכנית תגמול חדשה לכל דבר ועניין

יש למדוד את ההפרש בשווי ההוגן של המכשירים ההוניים הישנים והחדשים ליום ההחלפה בניכוי מזומנים ששולמו בעת ההחלפה אם בכלל (שווי הוגן תוספתי)

אם ההפרש שלילי

אם ההפרש חיובי

אין לבצע טיפול חשבונאי נוסף

יש לפרוס את השווי ההוגן התוספתי כהוצאה לאורך יתרת תקופת ההבשלה

אם שולם מזומן בעת ההחלפה הוא יופחת מההון העצמי

אם שולם מזומן בעת ההחלפה הוא יופחת מההון העצמי

